

ILUSTROWANY KURIER POLSKI

Telefony: Centrala 33 41 i 33 42 Centrala czynna całą dobę	Wydawca: Spółdzielnia Wydawnicza „Zryw”		Sekretariat redakcji przyjmuje w dni po wszędnie od godz. 11—12. — Rekopisów nie zwraca się. — Listy należy adresować do redakcji a nie do współpracowników. Ze dnia ogłoszeniowy redakcja nie odpowiada
Redaktor Naczelny 31 60 Rozmównica publiczna . . . 19 07 Centrala międzym. I. K. P . . . 90	Konto: P. K. O. Nr VI-140 I. K. P.	Bydgoszcz ulica Jagiellońska Nr 17	Konto bieżące: Bank Zw. Spółek Zarobk w Bydgoszczy

Rok I

Środa, dnia 14 listopada 1945 roku

Nr 24

Ameryka skreśla długi wojenne sojuszników

50 miliardów dolarów — oto olbrzymia suma, z której rezygnują Stany Zjednoczone

LONDYN (dr). Rząd Stanów Zjedn. opracowuje projekt ustawy w sprawie długów wynikłych z dostaw wojennych dla sprzymierzonych. Długi te wynoszą olbrzymią sumę 50 miliardów dolarów. Z dostaw tych korzystali wszyscy sojusznicy z Anglią i Związkiem Radzieckim na czele. Korzystała z nich również Armia Polska, walcząca w Afryce północnej, we Włoszech oraz w okresie inwazyjnym we Francji, Belgii, Ho-

landii i w Niemczech. Bardzo duże były dostawy dla Związku Radzieckiego drogą na Murmańsk oraz do Zatoki Perskiej wtedy, gdy przez kilka lat Armia Czerwona dźwigała

na swych barkach główny ciężar walki z Niemcami.

Projekt ustawy przewiduje, że długi z dostaw dostarczanych podczas wojny będą skreślone, a zapła-

podlegać będą dostawy uskutecznione po kapitulacji Japonii. Tabor kolonijny i inny sprzęt pozostawiony przez amerykańskie władze wojskowe w Europie oddane będą państwom, które sprzętu tego potrzebują i to na warunkach, które są jeszcze do omówienia.

Dziennikarze francuscy u Prezydenta Bieruta

WARSZAWA. Prezydent KRNBierut przyjął na audiencji prasowej 21 dziennikarzy francuskich, reprezentujących wszystkie odłamy prasy francuskiej. Konferencja trwała ponad 2 godziny i upłynęła w bardzo serdecznej atmosferze.

Dziennikarze francuscy w PAP

WARSZAWA (PAP-dr). W PAP miało miejsce spotkanie dziennikarzy polskich i francuskich, które upłynęło w serdecznej atmosferze. Na spotkaniu obecny był min. prop. Matuzewski.

Posiedzenie komisji KRNB

WARSZAWA. Biuro Prezydialne Krajowej Rady Narodowej zawiadamia, że posiedzenia poselskich komisji KRNB odbędą się w salach Domu Poselskiego przy ul. Wiejskiej 4, według następującego planu:

we czwartek, 15 listopada, o godz. 10 rano: Komisja przemysłowa, w piątek, 16 listopada, o godz. 10 rano: 1. Komisja Komunikacyjna, 2. Komisja Propagandowa, 3. Komisja Rolna, 4. Komisja Zdrowia.

Dopiero teraz!

LONDYN (dr). Brytyjskie władze okupacyjne wydały zarządzenie, według którego wszelkie materiały wybuchowe i broń palna winna być oddana do 24 listopada. Za niewypełnienie tego zarządzenia nastąpi kara. Z zakazu tego wyłączone wiatrówki, które oddane będą właścicielom.

PSL u ambasadora ZSRR

„Gazeta Ludowa” donosi: „Wiceprezes PSL dr Władysław Kiernik i Sekretarz Naczelny PSL Stanisław Wójcik, zostali przyjęci przez ambasadora ZSRR Lebediewa. Ponieważ dzień święta ZSRR przypadł w czasie uroczystości pogrzebowych W. Witosza, władze naczelne PSL nie mogły złożyć życzeń w wa-

ściwym czasie. Podczas wizyty u ambasadora przedstawiciele PSL złożyli życzenia dla ZSRR i Generalissimusa Stalina. Złożono również podziękowanie ambasadorowi Lebediewowi za wyrazy współczucia okazane z powodu śmierci śp. Prezesa Witosza.

Król Belgów zrzekł się tronu

LONDYN (dr). Król belgijski Leopold uległ nowemu atakowi serca. Stan jego zdrowia jest bardzo zły. Osobisty przyjaciel króla oświad-

ził, że król zrezygnował z tronu i trzyma się na uboczu od wszelkich działań politycznych.

UNRRA zapowiada nowe transporty

PARYŻ (dr). Naczelny dyr. UNRRA Lehmann, powiedział, że UNRRA wypełniła dopiero połowę swego zadania. Obecnie dostawy bieżące wynoszą 500.000 ton miesięcznie.

Szef misji wojskowej UNRRA w Polsce oświadczył, iż Polska odebrała dotychczas od UNRRA transporty w ilości 300.000 ton, przeważnie żywności i że rząd polski zobowiązał się to-

warów UNRRA nie puszczać na wolny rynek lub poza przydziałem. Zastępca jego Douglas Brown powiedział, że z wszystkich krajów zniszczonych Polska najwięcej potrzebuje pomocy UNRRA. Polska najwięcej cierpiała, lecz silna jest jej wola odbudowy.

Jugosławii UNRRA dostarczyła od kwietnia do października 525.000 ton dostaw.

Nowe aresztowania hitlerowców

LONDYN (PAP-dr). W amerykańskiej strefie okupacyjnej aresztowano znanego hitlerowca i przestępcę wojennego, Ottona Wagnera.

W francuskiej strefie okupacyjnej aresztowano byłego konsula niemieckiego w Szwecji, który znajduje się w więzieniu w Baden-Baden i wkrótce przewieziony będzie na specjalne badanie do Paryża.

Władze amerykańskie zawiesiły w czynnościach dyrektora opery bawarskiej za popieranie hitleryzmu. Zabroniono mu wszelkiej działalności

muzycznej w amerykańskiej strefie okupacyjnej.

Żołnierze polscy wracają z Francji

KRAKÓW (PAP-dr). Do Krakowa przybył 23 batalion piechoty polskiej z Francji, składający się z 1.000 żołnierzy, pod dowództwem majora Władysława Jelenia. W najbliższych dniach przybędzie z Francji 19 batalion piechoty polskiej.

Polska misja

WARSZAWA (PAP-dr). W najbliższych dniach wyjedzie do Ameryki Północnej polska misja ekonomiczna do spraw zaopatrzenia i odbudowy kraju z dr Leonem Reichmannem na czele. Celem misji jest przeprowadzenie rozmów w sprawie zaopatrzenia i odbudowy kraju i osiągnięcie w tym celu kredytu.

Eisenhower na miejsce Marshalla

WASZYNGTON (dr). Jak donoszą z kół miarodajnych, prezydent Truman zamianuje gen. Eisenhowera szefem amerykańskiego sztabu generalnego w miejsce gen. Marshalla, który podał się do dymisji.

Ustępstwa Anglii wobec Żydów w Palestynie

LONDYN (PAP-dr). Według doniesień z Londynu osiągnięto porozumienie w sprawie emigracji Żydów do Palestyny. Ostateczna decyzja zależy od ilości Żydów europejskich opowiadających się za emigracją lub za pozostaniem w dotychczasowych miejscach pobytu.

Truman do UNRRA

WASZYNGTON (dr). Prezydent Truman wystosował do nac. dyr. UNRRA Lehmana oświadczenie, w którym przyrzeka jej swe poparcie i w którym zaznacza, że organizacja ta jest pierwszym krokiem do budowy nowego świata.

Szturm angielski na Surabaję

LONDYN (PAP-dr). Na ultimatum angielskich władz wojskowych Indonezyjczycy nie odpowiedzieli, wobec czego Anglicy rozpoczęli szturm z lądu, morza i powietrza. Surabaja została zajęta. Pozostały w niej jedynie kobiety i dzieci, gdyż mężczyźni wycofali się wraz z wojskami indonezyjskimi. Stołeczne gmachy rządowe są nieuszkodzone. Do niewoli wzięto około 3.500 powstańców.

„Głos Ameryki” w 38 językach

NOWY JORK (dr). W związku z 25-tą rocznicą nadania pierwszej audycji radiowej w Nowym Jorku, odbywa się w Ameryce „tydzień radia”. W ciągu tych 25 lat radio przekroczyło przypuszczalne możliwości, stało się narzędziem wojny i pokoju. Radio zabawia, uczy, informuje, łączy. „Głos Ameryki” przemawia w 38 językach do narodów świata.

Przed wyborami w ZSRR

MOSKWA (dr). Radio moskiewskie donosi, iż wśród oficerów, podoficerów i żołnierzy Czerwonej Armii znajdujących się poza granicami ZSRR rozpoczęło się przygotowanie do wyborów za pomocą broszur, wykładów itd.

Austriacy są w łaskach

WIEN (dr). Do Wiednia przybyło 20 samochodów ciężarowych z medykamentami z Międzynarodowego Czerwonego Krzyża. Poza tym przybyło 6 dalszych samochodów z darami ludności Szwajcarii dla mieszkańców Wiednia.

Odszkodowania wojenne

Już po pierwszej wojnie światowej, nałożony został na Niemcy z mocy postanowień Traktatu Wersalskiego, obowiązek zapłaty szkody wywołane jej przebiegiem i skutkami. Odszkodowania te zwane „reparacjami” określone zostały umową londyńską w roku 1921 na 132 miliardy marek. Wysokość tego odszkodowania ani nie była stałą, ani też w tej sumie nigdy uiszczoną nie została, Niemcy bowiem systematycznie sabotowali wszelkie umowy, zarzucając, że nie mogą sprostać nałożonym na nich obowiązkom płatniczym, tak z powodu braku kolonii zamorskich, jak i eksportu zagranicznego, które to przyczyny miały rzekomo umniejszać zdolność produkcyjną ich przemysłu.

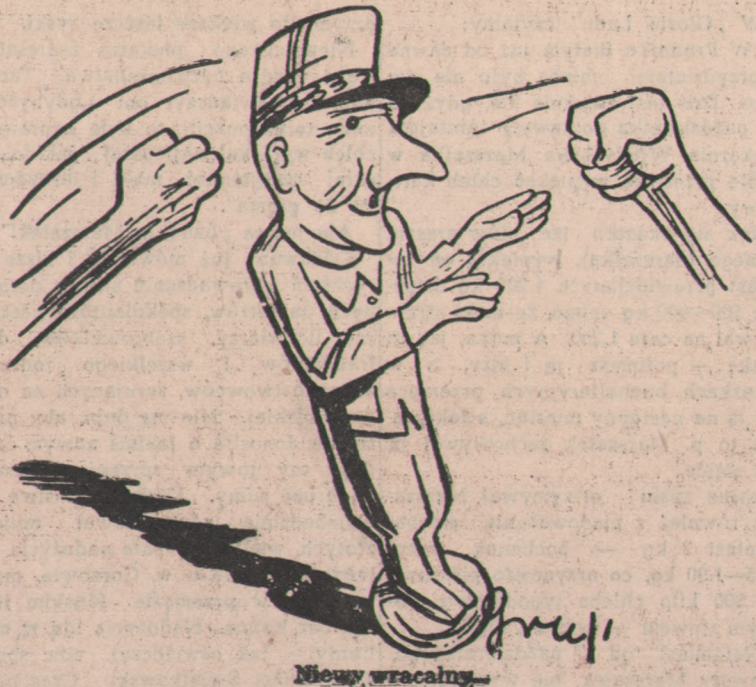
Ta polityka opozycji i sabotażu, ta ustawiczna rola poszkodowanych niesłusznie przez zwycięskie mocarstwa koalicji daje im ciągle ulgi płatnicze, daje premie za nielejalność. Gdy inne sposoby zawadzą, nie cofają się nawet przed wywołaniem dewaluacji pieniądza; by tym sposobem uzyskać w świecie przekonanie, że znajdują się istotnie na krawędzi całkowitej ruiny gospodarczej. Ówczesny świat, zmęczony poprzednią wojną i tęskniący za utrwaleniem pokoju, znów idzie na lep obłudnej i świadomie forsowanej koncepcji niemieckiej. W roku 1930 cyfra odszkodowań obniżona została do 114,5 miliarda marek, a po całym szeregu konferencji międzynarodowych, zajmujących się losem „zrujnowanych” Niemiec opada do kwoty 3 miliardów marek, a więc niespełna 3% początkowo ustalonej kwoty odszkodowawczej.

Była to niewątpliwa ofiara dokonana na rzecz pokoju. Dokonana w imię uspokojenia tego zagadnienia, które przez hitlerowskie i niemieckie Niemcy stawiane było jako kwestia „być albo nie być” ich kraju. Jednakże te same rzekomo zrujnowane Niemcy, znajdują dość sił i środków pieniężnych, na dokonywanie tajnych zbrojeń i... jawną propagandę odwetową, znajdują wystarczającą ilość kapitałów, surowców i środków technicznych na odbudowę swej floty handlowej i wojennej, łodzi podwodnych i kieszonkowych krążowników, których zadaniem było dokonanie blokady Anglii i podbój świata.

Jest rzeczą zrozumiałą, że w tych warunkach ludność Niemiec, skoro nie odczuwała dotkliwiej ani materialnych ani tym mniej moralnych skutków przez nią wywołanej i przegranej wojny światowej, nie wytworzyła w sobie żadnego, ani racjonalnego ani psychicznego hamulca dla przygotowania nowej krwawej wojny i czynnego uczestnictwa w tych właśnie pracach.

Ale i terytorialnie Rzesza Niemiecka niewiele utraciła w swych europejskich granicach po tamtej wojnie. Została ona bowiem tylko nieznacznie okrojona na zachodzie i wschodzie i to z tych tylko terytoriów, które niemieckimi nigdy nie były — czyli, że obszar substancyjnie niemiecki w zupełności naruszony nie został. Już

De Gaulle znów szefem rządu

Niewywracany

Kontrola międzynarodowa nad bombą atomową

Truman i Attlee zadowoleni z dotychczasowych wyników konferencji

począwszy od roku 1935, a więc w parę lat po uzyskaniu ulg reparacyjnych, następuje przyłączenie Zagłębia Saary, Rury, Austrii, Sudeatów a wreszcie Czech, do politycznego organizmu Trzeciej Rzeszy; terytorialne straty wywołane Traktatem Wersalskim, Niemcy nie tylko wyrównały, ale przeciwnie wytworzyły znaczną nadwyżkę ludnościową i produkcyjną, wynoszącą ca 153 tys. km² i 15 milionów ludności.

Tym też wytłumaczyć sobie można ten owczy pęd, z jakim naród niemiecki wpadał w objęcia hitlerizmu, zapewniającego, wprawdzie bandyckimi sposobami, zawsze jednak nowe zdobycze — „Lebensraum“ i stanowisko „Herrenvolku“ władającego w świecie milionami niewolników.

Taki łańcuch przyczyn i skutków moralno-materialnych stał się — między innymi — przesłanką dla wybuchu drugiej wojny światowej, straszliwszej i dotkliwszej od pierwszej.

Nikt tak dotkliwie nie odczuł skutków toczony wojny od narodów rosyjskiego i polskiego. Nasz kraj stał się ofiarą bezprzykładnych w historii gwałtów, zniszczeń, polityki bezwzględnej, eksterminacji i kolonialnej w dostojnym znaczeniu eksploatacji przez najeźdźcę. Miliony mogił w kraju i poza nim, Stutthof, Oświęcim, Treblinka, Dachau, Mauthausen, Oranienburg i inne słynne już na cały świat obozy śmierci są dowodem tego nastawienia na „ausrotten“ wszystkiego, co nie było niemieckim. Nie jest dziś możliwym nawet przybliżone wyliczenie strat w życiu, zdrowiu i dobrach duchowych jak i materialnych wyrządzonych przez najazd ten. Świat i naszemu krajowi. Nie mniej pracę tę corychlej przeprowadzić należy! Każdy dzień zwłoki umniejsza możliwość ścisłego wyliczenia ich wysokości. Każdy dzień zwłoki przynosi szkodę naszemu majątkowi narodowemu. Każdy dzień opóźnienia, to zysk i korzyść dla interesów ciemiężcy!

Niemcy są rozgromione! Za jakiś czas rozpocznie się konferencja pokojowa, do której uczestniczące w wojnie przeciwko Niemcom narody a w tej liczbie i Polska, stanąć muszą przygotowane nie tylko w materiały historyczne, odzwierciedlające z możliwie największą ścisłością nie tylko przebieg wydarzeń na odnośnych terenach toczącej się wojny, ale — co ważniejsze — w wyczerpujące dane cyfrowe co do strat w ludziach, materiałach, dobrach kulturalnych, uszkodzeniach cielesnych, szkodach moralnych itp. wyrządzonych przez Niemców.

Ale nie tylko materialne względy przemawiają za najszybszym ich ustaleniem. Zebrane tą drogą materiały, stanowią bezcenną wprost skarbnicę badań historycznych. Skarbnicę, która stanowić będzie dla całego szeregu naszych i obcych pokoleń dokumentalny dowód barbarzyństwa tych, którzy twierdzili, że kulturą przerosli inne narody świata. Dlatego właśnie dowody te muszą być ujęte „dokumentalnie“, to jest w sposób, którym nie tylko perfidna propaganda niemiecka, która napewno niebawem zacznie znów działać w imię obrony „niesłusznie pokrzywdzonych Niemiec“ ale żadna inna czy jutro, czy za sto lat działająca akcja wybielająca — nie mogłaby niczego zarzucić, nie mogłaby umniejszyć wagi ujętych tam dowodów.

Dlatego czas nagli! Każdy dzień zwłoki, to nie tylko strata dla naszego interesu moralnego i materialnego, to także groźba dla przyszłych lat pokoju, to także wzrost niebezpieczeństwa dla naszych dzieci, wnuków i prawnuków.

Dr R. M.

Kongres morski

KOPENHAGA (dr). Dnia 15 bm. odbędzie się w Kopenhadze międzynarodowy kongres morski, zwołany przez Komisję morską międzynarodowego urzędu pracy. Kongres będzie miał za zadanie ustalić prace i plany marynarzy.

WASZYNGTON (FA). Po konferencji odbytej na jachcie prezydenta Trumana na rzece Potomac trzej mężowie stanu powrócili do Waszyngtonu. Ustalony w zarysach plan kontroli nad energią atomową, oddano fachowcom i ekspertom do szczegółowego opracowania. Oficjalny komunikat w sprawie wyniku przeprowadzonych rozmów dotychczas nie ukazał się, jednak w dobrze poinformowanych kołach podkreśla się, że Truman jak i Attlee zadowoleni są z dotychczasowych osiągnięć. Projekt premiera Attlee, aby kontrola międzynarodowa dotyczyła nie tylko

front marsz. Tito. W mieście rodzinnym marszałka ludność w 100% opowiedziała się za jego polityką. W wielu miejscowościach odbyły się manifestacyjne pochody w tradycyjnych strojach ludowych.

Wybory w Jugosławii

BIAŁOGRÓD (FA). Wybory w Jugosławii miały w całym kraju przebieg spokojny. Głosowało 85% upoważnionych do głosowania, przy czym wedle dotychczasowych danych zwycięstwo odniósł tzw. narodowy

przemówienie, w którym oddał hold poległym w czasie wojny trzydziestoletniej, rozpoczętej w 1914 r., a zakończonej zwycięstwem w 1945 r. Musimy zrozumieć — mówił de Gaulle — że dobro ojczyzny jest dla nas sprawą najważniejszą. Następnie de Gaulle przyjął defiladę, w której wzięli udział weterani wojny 1914—1918 i 1939—1945 r.

11 listopada w stolicach świata

LONDYN (dr). 11 listopada, dzień zawieszenia broni po wojnie 1914 r., obchodzony był uroczystość we wszystkich stolicach świata. W Londynie król Jerzy VI złożył wieniec pod pomnikiem Nieznanego Żołnierza. Następnie odbyły się uroczystości u czci 140.000 poległych żołnierzy angielskich oraz żołnierzy sojuszników.

W Paryżu gen. de Gaulle wygłosił

Niesprawiedliwe potraktowanie Polski

WARSZAWA (PAP-dr). Przeszło 300 korespondentów i agentów prasowych, którzy zasiadają w galerii sali rozpraw w procesie przeciwko głównym przestępcom wojennym w Norymbberdze, reprezentować będzie 30 państw. Koczas kiedy np. Grecja, która zresztą pominięta jest w akcie oskarżenia, uzyskała prawo do wysłania 6 korespondentów, Francja kil-

kudziesięciu. Polska uzyskała zaledwie 3 miejsca i to w dodatku wtpliwe. Podczas, kiedy inni sprawodawcy już są na miejscu i mogą poczynić prace przygotowawcze, polscy korespondenci daremnie czekają na zezwolenie. Polska nie ma prawa oskarżenia, polska prasa została całkowicie zbagatelizowana!!!

Lotnictwo w ostatniej wojnie

NOWY JORK (FA). Szef lotnictwa amerykańskiego Henry Arnold, złożył obszernie sprawozdanie o roli jaką lotnictwo odegrało w minionej wojnie. Odniesione zwycięstwo było wynikiem skoordynowanych wysiłków armii lądowej, marynarki i lotnictwa i ścisłej współpracy sprzymierzonych. Jeśli chodzi o Japonię, to była ona faktycznie pokonana już przed uży-

ciem bomby atomowej. Następnie Arnold omówił zagadnienia lotnictwa w przyszłości, a zwłaszcza maszyn latających, pędzących z szybkością 5000 km na godzinę. Wobec wielkiego zniszczenia, jakie maszyny te w połączeniu z wynalazkiem bomby atomowej mogą wywierać w świecie, Arnold wypowiedział się za wyraźnym zakazem produkcji tej bomby dla celów wo-

Rząd albański

uznany przez mocarstwa

TIRANA (dr). W Tiranie odbyły się manifestacje z powodu uznania przez Stany Zjedn., ZSRR i Anglię rządu albańskiego. Przed pałacem prezydenta zebrały się tłumy, do których przemówił prezydent, podkreślając, że Albania ma zaufanie do sojuszników mocarstw, z którymi prowadzi politykę przyjaźni. Również rząd polski ostatnio uznał rząd albański.

Hitlerowcy

nadal na stanowiskach

WIEDEN (dr). W Wiedniu odbyło się pierwsze zebranie byłych więźniów obozów koncentracyjnych, na którym zebrani wyrazili swe ubolewanie, że wbrew zapowiedziom, nie się dotychczas nie uczyniło dla byłych więźniów obozów koncentracyjnych. Zebrani domagali się uprzywilejowanych stanowisk, by nie dopuścić, aby na stanowiska wdarły się elementy faszystowskie, co w wielu wypadkach już nastąpiło.

Obrady Międzynarodowego Czerwonego Krzyża

PARYŻ (dr). W Paryżu rozpoczęły się obrady Międzynarodowego Czerwonego Krzyża. Ostatni kongres odbył się w r. 1938. Na pierwszym posiedzeniu delegat Szwajcarii zdał sprawozdanie z działalności Międzynarodowego Czerwonego Krzyża za okres czasu 1939 — 1945 r. Wybrano poza tym nowego prezesa międzynarodowej organizacji, oraz 14 wiceprezesów różnych narodowości

Nowy rząd węgierski

BUDAPESZT (dr). Przywódca partii drobnych właścicieli, Tildy, tworzy nowy gabinet, którego skład podany będzie jutro. Do nowego gabinetu wejdzie 7 ministrów, w tym minister spraw zagr. z partii drobnych właścicieli, 3 komunistów, 3 socjalistów i 1 z narodowej partii chłopskiej.

Montgomery też ma kłopot z Niemcami

BERLIN (FA). Gen. Montgomery oświadczył w wywiadzie udzielonym prasie, że sprawa aprowizacji na terenie okupowanych Niemiec jest krytyczniejsza niżby się zdawało. Wielkie trudności następuje poza tym sprawa zaopatrzenia w węgiel oraz sprawa rozlokowania wysiedleńców z zagranicy, zwłaszcza z Polski i Czechosłowacji. Liczba wysiedleńców wynosi 4 do 8 milionów ludzi.

Wybory w Japonii

TOKIO (dr). W Japonii wobec wyborów, które odbędą się na początku przyszłego roku, największą działalność okazuje partia ludowa, liberalna i socjalistyczna.

Straty żydów w Niemczech

PARYŻ (dr). Po dojściu do władzy Hitlera wyemigrowało z Niemiec 317.000 Żydów, 135.000 zostało deportowanych, 68.000 wymordowanych.

Nafta w Estonii

MOSKWA (dr). W Estonii wykryto źródła naftowe i gazu ziemnego. Odbijają się dalsze poszukiwania.

Obfity plon obławy

BUDAPESZT (dr). Na giełdzie w Budapeszcie urządzono obławę, podczas której skonfiskowano złota i dewiz zagranicznych wartości 50 miliardów pengó.

Włosi niezadowoleni

LONDYN (dr). Ostatni tydzień obfitował w przemówienia włoskich mężów stanu, jak de Gaspari i Nenni w sprawie granic włosko-austriackiej i włosko-jugosłowiańskiej. Poza tym w przemówieniach tych uderza ton lamentujący nad ostrymi warunkami kapitulacyjnymi, mimo iż są to normalne warunki, w dodatku ostatnio znacznie złagodzone.

wynalazku bomby atomowej, ale by rozciągnęła się na wszystkie ważne odkrycia w dziedzinie wiedzy, spotkał się z aprobatą konferujących. Wszystwie państwa jak również Rosja Sowiecka miały by oddać swe odkrycia, wchodzące w zakres tajemnicy wojskowej, organizacji Narodów Zjednoczonych. Attlee wypowiedział się za

uaktywnieniem organizacji Narodów Zjednoczonych.

W niedzielę, zanim rozpoczęła się konferencja na jachcie, trzej mężowie stanu wzięli udział w krótkiej uroczystości ku czci poległych, jaka z okazji rocznicy zawieszenia broni 11 listopada 1918 r. odbyła się na miejscowym cmentarzu.

W poniedziałek premier Attlee przeniósł się z Białego Domu do gmachu ambasady brytyjskiej, gdzie przygotowywał się do przemówienia, które wygłosi we wtorek przed kongresem amerykańskim.

Katolicyzm na przelomie

I. Wkraczamy w czasy kształtowania się nowej psychiki człowieka i narodu, w czasy nowego życia duchowego — nowej duchowej reformacji. W czasach takich łamie się wprawdzie wiele rzeczy, ale ostatecznie łamie się tylko to, co samo przez się było łamliwe i kruche, a to, co niezniszczalne ulegnie nowym przemianom — koniecznym ewolucjom.

Na czele zagadnień, sięgających w głąb potrzeb i konieczności dziejowych nowej epoki odrodzenia kultury i polityki europejskiej, stoi problem katolicyzmu, jako cel i środek życia społecznego i politycznego, narodowego i państwowego. Kto patrzy głębiej, kogo nowe widnokręgi życia politycznego w Polsce nie przerażają, ten musi stwierdzić, że stan rzeczy, wytworzony ostatnią wojną, jest poważny i wywołuje nieuchronnie ciężkie przesilenie: naród, który burzy treść duchową i społeczno-polityczną swego życia, burzy zarazem swoją przeszłość, przyjmując konieczność drugą: błądzenia wśród nocy doświadczeń i ciągłe nowych zmagani z samym sobą. Lecz przesilenia takie są koniecznościami rzeczowymi ruchu dziejowego.

Nie jesteśmy, jak naród niemiecki, „narodem poetów i myślicieli“, to prawda, lecz jest również prawdą tą, że jesteśmy narodem Polaków i katolików — niezłomnych. Bezduszną kulturą rozsądku niemieckiego nie wywarła głębszego wpływu na ducha naszego życia kulturalnego i narodowego. Racjonalizm niemiecki z Kantem na czele zastał w Polsce bramy zamknięte, jakkolwiek krytycyzm tego filozofa winien był w swej perspektywie dziejowej wydłużyć swoją linię rozwojową również i na myślenie polskie.

W tej dziedzinie nie zaznamy głębszego niepokoju w przemianie wartości dziedzicznych z przeszłości. Na tej też płaszczyźnie sporów filozoficznych i religijnych kultura polska i katolicyzm będą miały łatwą walkę z metafizycznymi upiorami przeszłości. Nie miejmy obawy, nie grozi nam niebezpieczeństwo, że życie kultury polskiej oprze się kiedykolwiek na refleksji racjonalistycznej. Z tych też zapewne przyczyn myślicielka dusza polska nie straci nigdy gruntu pod nogami i nie zawiśnie w próżni przesadnego poszukiwania przyczyny pogłębiania się świata w dogmatyzmie idealistycznym.

Dalecy jesteście od rekonstruowania poglądów politycznych Machiawella na istotę stosunku kościoła do państwa i na odwrót. W rozważaniu ruchu dziejowego zagadnienie to ma jednak prawo do obrony swego moralnego autorytetu w dziejach politycznych Kościoła Katolickiego w Polsce. Katolicyzm w Polsce ma prawo do bezpośredniego i prawdziwego przenikania elementów życia duchowego społeczeństwa, a z tej płaszczyzny wiedzy już prosta droga do jego wpływów na życie społeczno-gospodarcze i polityczne. Rzecz w tym, jakimi środkami będzie katolicyzm realizował swój pogląd i program twórczej współpracy z narodem i państwem. Przy całym wzmoczeniu się życia wewnętrznego człowieka nowej ery — człowiek ten będzie dążył do ogarnięcia najwilszych problemów w ich czystym stanie, mając w perspektywie trzeźwe i mocne ujęcie rzeczywistości. W tej pracy odrodzeniowej i katolicyzm zyska trwalsze przedmiotowości i prawdziwości swych celów oraz swego miejsca w nowej politycznej rzeczywistości Polski. H. Pawlicki.

Co piszą inni?

Opodatkować nielegalne zyski paskarzy!

„Życie Warszawy“ w związku z nowymi machinacjami paskarzy i lichwiarzy podnoszenia cen rynkowych słusznie domaga się ostrych wystąpień przeciwko tym spekulantom:

„Poczynaniom paskarzy należy położyć kres. Mrzonki inflacyjne z okresu pierwszej wojny należałoby im wybić radykalnie z głowy. Świat pracy nie może być przedmiotem wyzysku spekulantów. Przeciwno zmorze paskarzy, dążących do łatwego wzbogacenia się, powinno wystąpić zorganizowane społeczeństwo.

Społeczeństwo ma nie tylko pełne prawo, ale i obowiązek położyć rękę na nieuczciwie zdobytych zyskach paskarzy. Indywidualne opodatkowanie ich nielegalnych zysków, byłoby najcelowszym i najsukcesyjnym środkiem w walce z ich zakusami. Organizacje kupieckie winny w akcji tej współdziałać.

Surowe przestrzeganie zakazu pędzenia bimbru i marnowania ziarna, wreszcie należyte opodatkowanie, byłoby należytą odpowiedzią na wyzysk paskarzy wiejskich“.

Sądy doraźne są konieczne!

W „Głosie Ludu“ czytamy: „W Prądniku Białym już od dawna z przydziałami chleba było nie dobrze. Dziś jest zupełnie źle, gdyż od 17 października począwszy tamtejsza piekarnia Władysława Marszałka w ogóle przestała wypiekać chleb kartkowy.

Jak się okazało (ze słów zresztą samego Marszałka), wypiekał on zamiast przewidzianych 1.200 kg dziennie 500—600 kg, mimo, że mąki otrzymał na całe 1.200 A mąka, jak to mąka — położył ją i leży, a w książkach buchalterskich przerzucił ją na następny miesiąc, a faktycznie to p. Marszałek zachowywał ją dla siebie.

„Pewne zyski“ otrzymywał Marszałek również z niedoważania chleba; zamiast 2 kg — bochenek ważył 1.85—1.90 kg, co przynosiło piekarzowi 300 kilo chleba tygodniowo. Jednym słowem — żyło się nieźle.

Natomiast od 17 października począwszy Marszałek, nie wystarawszy się o węgiel do wypieku, „przerzucił się“ na wypiek białego chleba, co mu

przynosiło większe jeszcze zyski.

Nieuczciwego piekarza zaaresztowały władze bezpieczeństwa. Teraz dopiero oświadczył on: „gdybyście mnie teraz puścili, to bym naprawdę chleb wypiekał najlepszej jakości, z całej otrzymanej mąki i doważony co do grama“.

Ale już za późno, p. Marszałek! Oddawna już mówi się i pisze o rychłym wprowadzeniu sądów doraźnych na łotrów, spekulantów, paskarzy, lichwiarzy, szabrowników, defraudantów i wszelkiego rodzaju antypaństwowców, żerujących na nędzy ludzkiej. Nie ma dnia, aby prasa nie donosiła o jakimś nowym łajdaku czy nowym sprzeniewierzeniu na grube sumy. Kasjer starostwa w Świebodzinie zdefraudował miliona złotych, wielkie i małe nadużycia urzędników PUR-u w Gorzowie, malwersacje w przemyśle śląskim itd. itd. bez końca. Nadużycia idą w miliardy — jak oświadczył min. sprawiedliwości Świątkowski. Czas najwyższy, aby dla takich łajdaków stał się publiczne szubienice.

KRONIKA BYDGOSKA

Dnia: 14 listopada
Kalendarzyk: Józefata

Co gdzie? kiedy?

TEATR POLSKI

Wtorek 13. 11. „Dzień Zaduszny“
Środa: „Dzień Zaduszny“
Czwartek: „Dzień Zaduszny“.

SALA MALINOWA:

Wtorek 13. 11. g. 19.00: „Wieczór artystyczny“.

TEATRY ŚWIETLNE:

Pomorzanin: Iwan Groźny, Polonia: dr Murek, Wolność: Iwan Groźny, Orzeł: Czy Lucyna to dziewczyna, Bałtyk: U kresu drogi.

NAJWAŻNIEJSZE TELEFONY

Komenda Wojewódzka M. O. 25-49
Komenda Miasta M. O. 23-47
Straż Pożarna 11-11
Pogotowie Ratunkowe 15-53
Rozmowy Międzygminowe 15-90 i 15-91
Biuro napraw telefonów 11-15

DYŻURY APTEK

Centralna, Al. 1 Maja 27
Pod Złotym Orłem, Stary Rynek

Dzień Zaduszny

Dziś 13. 11. w Teatrze Polskim, Al. 1 Maja 68, sztuka w 3 aktach Hermana Heijermansa pt. „Dzień zaduszny“. Początek punktualnie o godz. 18.30. Kasa teatru czynna od godz. 10—12 i od godz. 15—18.30.

Życia organizacji

Cech Krawiecko-Kuśnierski w Bydgoszczy, komunikuje, że z okazji święta Cechu, w dniu patrona św. Homobonusa, odbędzie się ku czci pomordowanych kolegów masa św. we wtorek, dnia 13 listopada br. o godz. 7.30 w kościele św. Krzyża przy pl. Kościelickich. Udział członków Cechu oraz ich pracowników jest obowiązkowy. Bratnie Cechy proszone są o współudział ze sztandarami.

Odprawa Harcerki I. Dnia 24 i 25 listopada br. odbędzie się przy ulicy Libelta 8, odprawa hufcowych i drużynowych z całego Woj. Pom. Początek o g. 17.

Karty łowieckie dla myśliwych

BYDGOSZCZ. Okupacja niemiecka i działania wojenne wyniszczyły w bardzo dużym stopniu, zwierstan lasów pomorskich. Niepowetowane szkody wyrządza dziś jeszcze tzw. „wolni strzelcy“, czyli kłusownicy. Powołane do ochrony lasów organa służby leśnej oraz MO otrzymały zarządzenie, by zgodnie z obowiązującą ustawą o prawie łowieckim, zatrzymywać bezwzględnie każdego, kto zostanie napotkany w czasie polowania, a nie będzie posiadał karty łowieckiej. Obowiązek posiadania karty łowieckiej odnosi się do wszystkich myśliwych, a więc żołnierzy i oficerów W.P., Milicji, służby leśnej oraz osób cywilnych. Powiatowe władze administracji ogólnej przystąpiły już do wydawania kart łowieckich i to włącznie dla członków Polskiego Związku Łowieckiego. W Bydgoszczy istnieje już jako część PZŁ Pow. Tow. Łow.

Karty łowieckie dla ludności miasta Bydgoszczy, wydaje Zarząd Miejski (Nowy Rynek I II ptr.), dla mieszkańców zaś powiatu bydgoskiego — Starostwo Powiatowe (Słowackiego 7).

W dniu 14 listopada 1945 r. zmarł w 82 roku życia mój najdroższy mąż drogi ojciec, brat, teść i dziadek, zapatrzony sakramentami sw. 4 p.

Stanisław Szymankiewicz
dziedziczy orderami: Krzyżem Zasługi i innymi

O czym zawiadamia pogrążona w wielkiej żalobie
Zona i rodzina
grzeź odbędzie się dn. 1. XI. 1945 godz. 15.30 z kaplicy cmentarza starożytnego przy ul. Gronwaldzkiej Bydgoszcz, Dworcowa 57, m. 5

Niepoczytalny czyn

Ostatniej nocy nieznanemu dotąd sprawcy dopuścili się profanacji grobów poległych w Bydgoszczy żołnierzy radzieckich, znajdujących się na Placu Wolności. Zbezczeszczeniu uległy groby. Nagrobki z dwóch grobów obalono, a jeden usunięto do pobliskich schronów przeciwlotniczych. Groby doprowadzono natychmiast do porządku.

Niepoczytalny ten wybrzyk zasługuje na jak najsurowsze potępienie. Groby zmarłych otaczane są czcią przez wszystkie narody świata od najkulturalniejszych do najprymitywniejszych. Wszędzie bezczeszczenie grobów uważa się za ciężką zbrodnię. Tym bardziej na napiętnowanie zasługuje profanacja grobów żołnierzy poległych w wspólnej walce z odwiecznym wrogiem Słowiańszczyzny — Niemcem. My jako gospodarze ziemi, na której znajdują się groby poległych naszych sojuszników, nie możemy dopuścić do tego, aby niepoczytalne elementy obciąża-

ły społeczeństwo odpowiedzialnością za czyny, które będą odrazą i godzą w dobre imię Polski.

Władze powinny uczynić wszystko, ażeby sprawców wykryć i ich surowo ukarać.

Na terenie różnych warsztatów pracy w Bydgoszczy w związku z profanacją grobów zorganizowano doraźne manifestacje protestacyjne. M. in. podobna manifestacja odbyła się w Państwowych Zakładach Graficznych,

Odezwa Stronnictwa Demokratycznego do ogółu ludności Woj. Pomorskiego

Ostatnio opinia publiczna naszego województwa została wstrząśnięta faktami mordów skrytobójczych, dokonywanych przez zbirów faszystowskich z pod znaku NSZ na działaczach demokratycznych.

W ciągu ostatnich dni z rąk bandytów faszystowskich na posterunku walki o Polskę Demokratyczną padli:

Wypych Wincenty — burmistrz miasta Potrków Kujawski pow. Nieśzawa, członek PPR.

Wypych Waleria — żona jego. Czeladziński — sekretarz Komitetu Miejskiego PPR w Piotrkowie.

Wasilewski Władysław — inspektor świadczeń rzeczowych.

Rytlewski Jan — Śliwice pow. Tucholski, członek Stronnictwa Pracy, partyzant, który w Lasach Tucholskich w ciągu 5 lat walczył z Niemcami.

Górski Józef — pasierb Rytlewskiego.

W Bydgoszczy ciężko pobity został działacz PPS — Drażkiewicz.

Grasujące bandy niedobitków faszystów na wsi i w miasteczkach wdzierają się do mieszkań, grabią ludność według wszelkich wzorów hitlerowskich, pozbawiając ją ubożę dobytku.

Czyż nie mogą zabrać ze sobą, niszczyć na miejscu.

Wyrzutki społeczeństwa, rzeźmie, gardzący uczciwą pracą, pragnący żyć godnym kosztem z łatwych łupów, dezercerzy z wojska, hitlerowcy z armii niemieckiej ukrywający się w lasach, pod wspólnym dowództwem obszarnczych synków i dawnych dygnitarzy sanacyjnych i erdeckich, zjednoczyli się dla wspólnego celu — utrudnienia i opóźnienia odbudowy kraju i powrotu władzy reakcji.

Platni najmici reakcji sieją zamęt i zamieszanie w kraju, usiłują dezorganizować aparat państwowy i naszą gospodarkę narodową, by ją

gdzie po przemówieniach przedstawicieli PPR i PPS uchwalono rezolucję potępiającą zbrodniczy wypadek i domagającą się wykrycia i ukarania sprawców.

W związku z powyższymi, żalowanymi godnymi faktami odbędzie się we wtorek, dnia 13 bm. o godz. 14 na pl. Wolności w Bydgoszczy wielki Wiec Protestacyjny.

Wszystkie fabryki i instytucje publiczne oraz wszelkie zakłady pracy przerwą zajęcia i udadzą się na plac manifestacji.

spowrotem oddać w ręce kapitalistów i obszarncików.

Kto osłabia Polskę — ten jest jej wrogiem i agentem niemieckim!

Bandy faszystowskie NSZ to agencja zbankrutowanego hitlerizmu, którym najbardziej zależy na osłabieniu naszego państwa.

Obowiązkiem każdego Polaka-patrioty jest nieublagana walka z bandami faszystowskimi. Stronnictwo Demokratyczne oświadcza, że z całą bezwzględnością walczyć będą z wszelkimi przejawami bandytyzmu reakcji aż do ostatecznego jej wytepienia.

Na terror reakcji masy ludowe odpowiedzą zwarcie swych szeregów wokół Rządu Jedności Narodowej.

W imieniu społeczeństwa pomorskiego, domagamy się od Krajowej Rady Narodowej i Rządu Jedności Narodowej natychmiastowego wprowadzenia sądów ludowych o doraźnym trybie postępowania, dla likwidacji zbrodniczej działalności reakcji.

Domagamy się od władz miejscowych zapewnienia warunków bezpieczeństwa życia, mienia i spokojnej pracy.

W imię porządku i dobrego imienia Polski musimy jak najszybciej zlikwidować zbrodnicze bandy reakcyjne na terenie naszego województwa.

Wzywamy ludność miast, miasteczek i wsi do czynnej walki z bandytyzmem.

Pod sąd i na szubienicę wszystkich sprawców mordów skrytobójczych i napadów bandyckich. Chcemy ładu i praworządności w naszym kraju.

Niech żyje wolna, silna i demokratyczna Rzeczpospolita Polska!

- Woj. Komitet PPR
- Woj. Komitet Rob. PPS
- Woj. Zarząd Stronnictwa Pracy
- Woj. Zarząd PSL
- Woj. Zarząd Stronnictwa Ludowego.
- Woj. Zarząd Stronnictwa Demokr.

O rewindykację zbiorów archiwalnych

BYDGOSZCZ. Państwowe Archiwum w Bydgoszczy po objęciu go przez Niemców zostało uzupełnione szeregiem archiwaliów, pochodzących z archiwów prym. i urzędów. Niemcy włączyli do zbiorów archiwum Szczanieckich, Komercyjskich, archiwum miejskie, ponadto zbiór akt woj. insp. szkoln. i 6 starostw pow. Akta te zostały przez Niemców w 1944 r. wywiezione, i według otrzymanych danych znajdują się w amerykańskiej strefie okupacyjnej. Po przez instancje ministerialne dyrekcja archiwum przeprowadza obecnie starania o rewindykację zbiorów.

Obok akt najważniejszych wywieziono również szereg map i planów. Archiwum zawiera w chwili obecnej około 300.000 akt. Są to archiwalia głównie z okresu historii nowo-

żytnej, brak natomiast najcenniejszych zabytków średniowiecznych. Z akt polskich Niemcy wywieźli przede wszystkim akta woj. treści politycznej, ponadto usunęli znajdujące się w archiwum akta organizacji niemieckich w Polsce, m. in. „Deutsch-tumsbundu“, które mogłyby stanowić niewątpliwie cenny materiał historyczny dla oceny kreacji roboty Niemców zamieszkałych w Polsce, w latach 1918 — 1939.

Po uporządkowaniu archiwaliów, pracuje się obecnie nad zestawieniem nowego katalogu. Bydgoski zbiór stanowi obecnie jeden z najpoważniejszych w Polsce, a wysunie się niewątpliwie na poczesne miejsce z chwilą rewindykacji wywiezionych archiwaliów.

Polacy z Rosji w Grudziądzu

Do powiatu grudziądzkiego skierowano 3.000 Polaków-repatriantów, powracających z Rosji. Starosta grudziądzki zwraca się do mieszkańców powiatu, ażeby pomagali władzom w zakwaterowaniu rodaków

Kontyngenty oddane być muszą do 15 bm

BYDGOSZCZ. Na zebraniu wójtów w Starostwie powiat., mającym na celu usunięcie braków i niedociągnięć w dostarczeniu kontyngentów przez poszczególne gminy. Starosta Michałski apelował o lepsze wywiązanie się z obowiązków ciążących na gminach. Zła wola musi być bezwarun-

kowo złamana. Szybka dostawa kontyngentu wynagrodzona jest wysokimi premiami. Przedłużono również czas ostatecznej wózki do 15 bm. przy czym postanowiono zwrócić się jeszcze raz do PKP aby sprawa wagonów przydzielonych dla tych celów nie szwankowała. Do młócki zużyto w pow. bydgoskim 220 ton węgla, a obecnie do tego celu przeznaczono 4.500 kg ropy naftowej. (zz)

Nieszczęśliwy wypadek na placu Teatralnym. Do szpitala miejskiego w Bydgoszczy przywieziono niej. Halinę Szulimowską, zam. we Wrzeszczu. Szulimowska wpadła pod samochód ciężarowy, doznając obrażeń wewnętrznych.

Ze służby zdrowia

W Strzelnicy odbyło się zebranie organizacyjne pracowników służby zdrowia pod przewodnictwem dr Sobocińskiego. Głównym celem zebrania było utworzenie zarządu w skład którego weszli: dr Normark, dr Sobociński, dr Fischbach, dr Rajkowski, dr Kempinski, dr Kolarzewski, Pomirska, Lewkowska, Toruniowa, Mieruszyńska. Do komisji rewizyjnej weszli: dr Jacek, Witkowska. Sąd koleżeńcki: dr Kantak, dr Fomici, dr Wnuk, dr Januszewski i Danielakówna.

Skup owoców, jarzyn i grzybów

GRUDZIĄDZ. Zorganizowano tutaj na nowo spółdzielnię roślin leczniczych i przemysłowych „Nasze Ziemia”. Spółdzielnia, która powstała w roku 1936 rozrosła się tak, iż dysponowała własnym gmachem. Obecnie Spółdzielnia rozszerza teren i przedmiot swej działalności. Przewidywany jest skup i suszenie owoców, jarzyn, grzybów itd.

Pierwsi Maturzyści. Po raz pierwszy w odrodzonej Polsce absolwenci Miejskiego Liceum i Gimnazjum im. Mikołaja Kopernika w Bydgoszczy otrzymali świadectwa dojrzałości. W niedzielę, 11 listopada w godzinach południowych odbyła się w auli szkolnej uroczystość wręczenia świadectw. Po odegraniu poloneza A-dur Chopena (Safian) przemówieniu przewodn. Samorz. Szkoln. Bayera przystąpiono do części artystycznej. Na wyróżnienie zasługuje tu pieśń „W krwawym polu” (chór szkolny pod batutą prof. Lubiatowskiego), deklamacja „Jeśli” Kiplinga (Wirsa) oraz Kujawiak Wieniawskiego (Kleinborn — skrzypce). Przemawiali: dyr. Zakł. Zalewski, prez. m. Twardzicki, star. Michalski, pierwszy dyr. gimn. Jagniewski oraz por Enerlich. Po wręczeniu przez dyr. Zalewskiego świadectw przemawiał przedst. abiturientów Raszewski. Uroczystość zakończono odśpiewaniem Roty.

Z notatnika repordera

Nie przyznał się do winy. Za kradzież roweru zabranego w 1939 r. z mieszkania niej. Drandy został oskarżony Kazimierz Stankiewicz, zam. w Byd. przy ul. Kujawskiej 35. Stankiewicz dokonał kradzieży w obecności dwóch Niemców przy czym na rozprawie zrzucił winę na nich. Sąd skazał Stankiewicza na 9 miesięcy więzienia, 500 zł grzywny oraz pozbawienie praw obyw. i hon. na lat 5.

Na radiowej falie

ROZGŁOSZENIA BYDGOSKA
Środa, 14 listopada 1945 r.

6.55 Transm. z Warsz. 8.00 Progr. na dz. bież. 8.05 Wiad. lok. 8.10 Konc. sol. (płyty). 12.00 Transm. z Warsz. 13.30 Pog. pt. „Gospodarka sadownicza“ opr. Apanowicz-Katłubej. 13.40 Muz. romant. 14.00 d. e muz. romant. 14.10 Wiad. lok. 14.15 Kron. pom. 14.25 Przelg. prasy. 14.35 Pog. pt. „W kraju Hellenów“ w opr. Z. Niepokojczyckiej (Toruń). 14.45 Muz. operetk. (płyty) (Toruń). 15.00 Kacik rzemieśln. „Narodzinny i rozwój rzemiosła“ w opr. dyr. Barciszewskiego. 16.00 Transm. z Warsz. 17.30 Aud. dla młodz. „Wędrowki po świecie“ w opr. St. Krzemieńskiego (Toruń). 17.50 Pog. z cyklu „Dbajmy o zdrowie“ w opr. prof. dr Janiny Hurynowicz (Toruń). 18.00 Transm. z Warsz. 18.20 Konc. ork. PR pod dyr. M. Relskiego. 19.00 Transm. z Warsz. 19.15 Toruń na ant. byd. 19.30 Transm. z Warszawy. 21.00 Konc. zycz. z Bydg. 21.30 Skrz. posz. rodz. 21.45 Transm. z Warsz. 22.00 Aud. klubu lit.-art. „Kronika kulturalna Pomorza“ w opr. J. Pietrowicza. 22.15 Pog. sport. 22.25 Konc. rekl. 22.50 Wiad. ze świata. 23.00 Progr. na dz. nast. Zak. aud. Hymn.

Maszyny do pisania, liczenia, powielacze Kochanowicz i S-ka, Poznań. Plac Wolności 13

Abonujcie Ilustrowany Kurier Polski

Uwagi i spostrzeżenia z podróży znakomitej pisarki polskiej

Kossak-Szczucka

do dziennika szwedzkiego o Polsce

Zofia Kossak-Szczucka, bawiąc ostatnio w Szwecji w drodze z Polski do Ameryki, serdecznie była witana przez przebywających tam Polaków. Na łamach „Via Suecia”, pisma wychodzącego w językach polskim, rumuńskim, czeskim, węgierskim i niemieckim dla ofiar obozów koncentracyjnych, będących pod opieką szwedzkiego Czerwonego Krzyża zamieszczona została jej duża fotografia i obszerny artykuł w którym czytamy m. in.:

„Prezentować naszej publiczności p. Kossak-Szczuckiej chyba nie potrzebujemy, ktoś z nas z nigdy nie słabnącym zainteresowaniem nie czytał jej książek, nie zachwycał się jej wspaniałym barwnym stylem, a zwłaszcza nie podziwiał tego zmysłu historycznego, który cechuje jej dzieła? Talent epiczny, tak u kobiet wyjątkowo rzadki, znalazł w p. Kossak-Szczuckiej wybitną przedstawicielkę“.

Autor artykułu wymieniwszy dzieła naszej rodaczki i podkreśliwszy, że „Złota Wolność“ i „Beatum Scellus“ znajdują się już w szwedzkim przekładzie, pisze, że Zofia Kossak-Szczucka przybyła do Szwecji wraz z córką Anną w drodze do Ameryki „gdzie ją wezwwała konieczność zobaczenia się ze swoim tamtejszym wydawcą“. Pobyt jej w Szwecji trwał krótko lecz „każda chwila była pracowicie wyzyskana“. Przedstawicielowi „Via Suecia“ udzieliła ona wywiadu w którym oświadczyła m. in. co następuje:

„Ogromnie żałuję, że tak krótki mój pobyt w Szwecji nie pozwala mi na objazd wszystkich tutejszych obozów i powiedzenia tym wszystkim w nich przebywającym tego, co uważam za konieczne. Da się to jednak streścić w tych paru słowach: Wracajcie do kraju! Kraj potrzebuje rąk do pracy, wszak tyle ich ubył! Jeśli ktokolwiek myśli, że Polska nie

jest taka, jaką sobie wymarzył, że niezupełnie może odpowiada jego życzeniom, to winien zaniechać tej myśli. Polska jest jedna i taką będzie, jaką potrafimy ją stworzyć. Każdy człowiek, który w miarę sił swoich nie bierze udziału w odbudowie, pracując nad nią bądź fizycznie bądź umysłowo, każdy, który tej pracy nie daje, jest według pojęcia tych co są w kraju do pewnego stopnia dezertorem. Dopóki trwała wojna, Polska walczyła na każdym polu z totalizmem niemieckim. Dziś gdy wojna jest już skończona, można Polskę budować tylko w samej Polsce“. Mówiąc o Szwecji p. Kossak-Szczucka podkreśla, że w Szwecji, gdzie praca jest uważana jako błogosławieństwo, Polacy tam obecnie przebywający mogą się wiele nauczyć i przywieźć do Polski z tej wędrowki gorące serca, zamiłowanie do pracy i uczciwość. Bowiem właśnie dzięki swemu zamiłowaniu do pracy i swej

wielkiej uczciwości Szwecja jest taka, jaka jest—czyli podziwu godna“.

Zapytana o zagadnienie nasycenia „puszki w odzyskanych ziemiach Zachodnich pani Kossak-Szczucka podobnie jak ostatnio i Ksawery Pruszyński oświadcza z naciskiem, że jest to dziś sprawa najważniejsza, bo „te obszary, które mamy zaludnić są olbrzymie. Zaludnienie ich jest koniecznością historyczną, a zarazem problemem naszej sprawności gospodarczej. Jak olbrzymia jest potrzeba ludzi na tych ziemiach świadczy fakt, że istnieją tam całe wyludnione powiaty i trzeba je zapełnić. Powrót Polaków z Francji, z Westfalii, ze Szwecji utrzyma te ziemie w zachodniej kulturze. Znakomita autorka apeluje do Polaków przebywających w Szwecji by starali się wzbogacić umysły „we wszystko co

krajowi przydać by się mogło. Tym samym przywieziemy z naszej wędrowki wiano duchowe i oddamy je Polsce, która czeka i wita“.

(Z Z-M)

Marzenie paskarza:
— To byłoby interes!

Rejestracja Przedsiębiorstw Radiotechnicznych

Na podstawie uchwały Rady Ministrów z dnia 26. VI. br. oraz art. 13 Ustawy o poczcie, telegrafii i telefonii (Dz. Ust. . . P. Nr 63 z 1933, poz. 481), przedsiębiorstwa przemysłowe, wytwarzające sprzęt radiotechniczny oraz przedsiębiorstwa handlowe, trudniące się sprzedażą takiego sprzętu, jak również warsztaty rzemieślnicze, które naprawiają aparaty radiowe, są obowiązane do zarejestrowania się w Polskim Radio.

Celem dokonania rejestracji należy wypełnić, podpisać i nadesłać do Polskiego Radia kwestionariusz w 2 jednobrzmiących egzemplarzach.

Jeżeli przedsiębiorstwo posiada filie, należy każdą z nich rejestrować oddzielnie.

Jako dowód rejestracji otrzymują przedsiębiorstwa „oświadczenie rejestracyjne“.

Pod sprzętem radiotechnicznym, objętym niniejszym obwieszczeniem należy rozumieć:

aparaty radiowe, lampowe i bezlampowe, lampy radiowe; detektory do aparatów bezlampowych; głośniki i słuchawki radiofoniczne; kondensatory typu radiowego; transformatory typu radiowego; dławiki typu radiowego; opory typu radiowego; zespoły cewek strojeniowych; linki antenowe.

Zgłoszenia do rejestracji należy przesłać:

- a) w Warszawie do BIURA RADIOFONICZNEGO POLSKIEGO RADIA, ul. Narbutta 22;
- b) na prowincji — do właściwej terytorialnie DYREKCJI OKRĘGOWEJ POLSKIEGO RADIA (Warszawa, Łódź, Białystok, Lublin, Kraków, Katowice, Poznań, Bydgoszcz, Gdańsk, Wrocław i Olsztyn).

Kwestionariusze do zgłoszeń otrzymać można we wskazanych wyżej placówkach rejestracyjnych osobiście lub pocztą na piśmie zapotrzebowanie.

Rejestrację należy przeprowadzić najpóźniej do dnia 15. XII. br.

127 r

FOTO APARATY

kina 8—16 mm 100 r
przybory, klisze, filmy, papiery fotograficzne, kajaki, składaki i motorki
poleca-kupuje
Składnica Fotograficzno-Sportowa
JAN MATRAŚ
Bydgoszcz, Al. 1 Maja 65, tel. 2985

Rodzinę Szpet z Brześcia poszukuje Juszczak Władysław, Gdynia, Abrahama 41, m 8.

Już pomyśl 94 r
o praktycznym podarku gwiazdkowym
RADIA, KINA 16 mm, FOTO-aparaty poleca w dużym wyborze

Bydgoszcz, Stary Rynek 20
telefon 18-65

POD ZARZĄDEM PAŃSTWOWYM

FABRYKA ŚRODKÓW OPATRUNKOWYCH

dawn. A. Jankowski i S-ka Pablanice, Żymierskiego 11, tel. 97

z dniem 1. XI. br. uruchomiła sprzedaż po cenach komercyjnych waty opatrunkowej, bandaży, waty okiennej itp. — bez specjalnych zezwoleń

Zainteresowane hurtownie, apteki, drogerie zgłosić mogą zapotrzebowanie wprost do fabryki z dołączeniem uwierzytelnionego odpisu świadectwa przemysłowego. 131 r

Ozdoby choinkowe — duży wybór, ceny hurtowe, w firmie „Reklama“ Łódź, Piotrkowska 46 (w podwórzu). 192r

Uwaga kupy, przemysłowej!
Polecamy po cenach najniższych barwniki, ultramarynę, karbid, świece, terpentynę, kałafonię, kleje, artykuły garbarskie, malarskie, mydlarskie itp. chemikalia Warszawska Składnica Chemiczna Warszawa, Marszałkowska 118

Mebel i pokrycia meblowe kupię Sprzedaż, zamówienia i zamiany. Bernacki — Łódź, Piotrkowska 275 Sklep. 168r

Poszukuję córki Joanny Frackowiakówny, która pracowała w Dąbrowie Chełm, skąd wywieziona została w niewiadomym kierunku. Ktoby wiedział cokolwiek o wymienionej, proszony jest powiadomić Stefana Frackowiaka, Toruń Klonowca 30. 128r

Znaczkę pocztową najkorzystniej kupuje—sprzedaje „Rybak“, Gdynia, Świętojańska 47. 122r

Plaszcz damskie, kostiumy, suknie „spódniczki oraz spodnie męskie poleca po bardzo przystępnych cenach Skład konfekcji damskiej, L. Dukat Bydgoszcz, Weim. Rynek 7 (u wylotu ul. Długiej). 166

Futra damskie, męskie, sy, skorki różne wyprawiam niewyprawione, materiały włókiennicze, galanterię skórzaną kupujemy — sprzedajemy. Gdynia, Świętojańska 36, sklep obok kina „Bałtyk“. 118r

Naprawa maszyn do szycia, maszyn specjalnych w zakresie szycia wchodzących oraz maszyn do pisania, wymiana czcionek. St. Sajdak — Bydgoszcz, Jana Kazimierza 4. 77r

F-ma „ALWIR“ kupuje — sprzedaje futra, skórki gatunkowe oraz materiały bielskie. Gdynia, Świętojańska 75. 121r

Wieczne pióra
Sprzedaż 170
kupno
naprawa

BYDGOSZCZ, Al. 1 Maja 59
Bydgoski Dom Komisowy

Z powodu
25-lecia istnienia firmy

ekspedycja w dniu 15 listopada będzie nieczynna

JULIUSZ KRĘGLEWSKI
Poznań, ul. Św. Marcina 18
HURTOWNIA ZEGARM.-ZŁOTN. 100 r

Maszyny do szycia sprzedaje, kupuje, reperuje: Skład Maszyn, Bydgoszcz, Pomorska 21 (wejście Śniadeckich).

Kto wie o losach względnie miejscu obecnego pobytu: 1 mgr Lidii Ozga ze Lwowa, 2 Jana Bardasza ze Lwowa, w czasie powstania w Warszawie, 3 Tomasza Trybały z Morszyzna, 4 inż. Kamila Barańskiego ze Stryja, 5 Władysława Sambora z Warszawy, ostatnio w Częstochowie — proszony jest o podanie wiadomości do Oddziału IKP, Szczecin, Pionierów 16. 129r

Barwniki do domowego użytku Koloran, idealnie farbują i zarazem odwieżają wszelkie tkaniny. Duży asortyment kolorów. Torebki dekówki. Wytwórnia Chemiczna „Stabil“ Łódź, Piotrkowska 39. 86r

Farby, lakiery i artykuły malarskie, poleca firma: „Glasurit“, Łódź, ul. Wólczajska 135 i Żeromskiego 39. 112r

„Rybak“ — sieci, sznury, haczyki, buty gumowe, żagle, lornetki, barometry, artykuły sportowe. Kupno — sprzedaż. Gdynia, Świętojańska 47. 123r

Poważna instytucja w Bydgoszczy poszukuje natychmiast dla swego dyrektora

energicznej sekretarki
piszącej biegle na maszynie szybko stenografujące

Oferty proszę składać w oddziale I. K. P. w Bydgoszczy, ul. Jagiellońska n 24 (pod arkadami), pod „Sektarka“

KARBID, OLEJ MASZYNOWY, TRAKTOROWY, SAMOCHODOWY I SMARY — poleca 169
SPÓŁDZIELCZY SKŁAD ART. TECHN. i ŻEL. (dawn. Ziegler) Bydgoszcz, Dworcowa 10 — Tel. 18-69

WŁÓCZKI i PRZĘDZĘ w dużym wyborze poleca
Janusz SEMBERECKI, Łódź
Piotrkowska 161 Telefon 121-71

EPIDIASKOP MIKROSKOP RADIO kupi: 190
D/H. JAN PUJDAK, ŁÓDZ, Piotrkowska 83, tel. 126-62

Dnia 21 listopada 1945 roku odbędzie się w Gdyni
Nadzwyczajne Walne Zebranie
Zrzeszenia Eksporterów i Importerów Miast Portowych R. P.
o godzinie 10-tej w lokalu Zrzeszenia przy ulicy Kwiatkowskiego 9/III.
Obecność wszystkich członków Zrzeszenia jest obowiązkiem.
Prezes Zrzeszenia
(—) Dr St. Wojtas.

126 r

REDAKCJA GŁÓWNA i administracja Bydgoszcz, ul. Jagiellońska nr 17-19
Redakcja warszawska Oddział centralny w Warszawie, ul. Żulińskiego nr 3, dyr. Oddziału red. Edmund Świdziński; zastępca red. Henryk Korobyński.

Oddziały.
POZNAŃ, ul. Działoszyńskich 8, m. 2, dyr. Oddziału red. Henryk Śmiglebski; ŁÓDŹ, ul. Piotrowska 61, kier. Oddziału red. Czesław Gumkowski; GDYNIA-GDANSK, w Gdyni, ul. Abrahama 49, Tel. 270-32 kierownik Oddziału red. Alojzy Maciejewski; KRAKÓW, ul. Sławkowska 14, kier. Oddziału red. Aleksander Olechowicz; zastępca red. Stanisław Habzda; KATOWICE, kier. Oddziału red. Stanisław Sukienicki.
Pododdziały.
w GRUDZIĄDZU, TORUNIU, GNEZNIU, OSTROWIE

Redaktor naczelny przyjmuje w redakcji głównej we wtorki i środy od godz. 10-tej do 12-tej w redakcji warszawskiej w soboty od godziny 14—16

Odpowiedzialni kierownicy działów polityki wewnętrznej red. Józef Kozłowski, polityki zagranicznej — red. Kazimierz Małycha, gospodarczego — dr D. J. Tilgner, dr Stefan Haupe, kultury i sztuki — prof. Marian Turwid, krytyki literackiej i felietonu — red. Adam Grzymala-Siedlecki, zagadnień niemieckich — red. Edmund Maciejewski, sportowego — Krzysztof Boruń, kobiecego — red. Franciszka Andrysówna, poloznych, — red. Edmund Kleśka, filmowego — red. Janina Kłodzińska, fotografii i karykatury — Edmund Heydek.